

AMPUMA-ASELAUTAKUNTAPöytäkirja 3/2008
SM066:00/2006

Kokousaika:	17.11.2008 klo 12.00 – 16.45	
Paikka:	Arpajais- ja asehallintoyksikön toimitilat, Riihimäki	
Läsnä:	Jouni Laiho	puheenjohtaja
	Liisa Timonen	sihteeri
	Esko Hakulinen	jäsen
	Asta Jaakkola	jäsen
	Jouko Juppala	jäsen
	Timo Martelius	jäsen
	Jari Mäkinen	jäsen
	Jari Pigg	jäsen
	Ossi Vuorilampi	jäsen
Mika Lehtonen	asiantuntija	
Poissa:	Sandra Hatzidakis	jäsen
	Marita Väänänen	jäsen

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen.

2. Työjärjestyksen vahvistaminen

Vahvistettiin työjärjestys asialistan mukaisesti. Lisäksi kohdassa ”muut asiat” hyväksyttiin käsiteltäväksi Esko Hakulisen ehdotuksesta ampuma-aselautakunnan jäsenen sijaisuuskysymys.

Jari Pigg luovutti puheenjohtajalle dvd:n ”Metsästäjä, vastuu - turvallisuus - opetusohjelman.

3. Edellisen kokouksen pöytäkirjan vahvistaminen

Edellisen kokouksen pöytäkirja 2/2008 vahvistettiin.

4. Ampuma-aselain uudistamishanke

Puheenjohtaja totesi aluksi, että tässä kokouksessa keskitytään aselain uudistamishankkeeseen. Lautakunnan jäsenillä on tilaisuus esittää näkemyksiä ja ehdotuksia.

Jokelan ja Kauhajoen tapahtumat vaikuttavat aselain uudistamishankkeeseen niin, että hallituksen esitys tulee antaa eduskunnalle aikaisemmin kuin oli ajateltu ja myös aselain muutostarpeiden painotuskysymyksiä. Poliittisessa keskustelussa on vaadittu aseiden saannin rajoittamista.

Puheenjohtaja esitti joitakin kohtia hallituksen iltakoulussa pitämästään esityksestä kokouksen alustukseksi.

Keskusteltiin julkisuudessa esitetyistä käsiaseita koskeneista vaatimuksista ja mielipiteistä. Vaatimukset käsiaseiden totaali kiellosta ovat vähentyneet. Mikäli käsiaseet kielletään, on harkittava myös myönnettyjen lupien peruuttamista ja aseiden poisraaamista. Irtaimen omaisuuden pakkolunastuksesta on hankala säätää lailla ja ongelma olisi myös, mistä rahat saataisiin lunastamiseen.

Esitettiin mielipiteitä Jokelan ja Kauhajoen tapahtumien syistä ja siitä, onko aseiden saatavuudella vaikutusta rikollisuuteen.

Ampuma-aseiden käyttötarkoituksen lakkaaminen/raukeaminen

Keskusteltiin aserekisteristä ilmenevästä aseluvanhaltijoiden määrästä. Aserekisterin mukaan luvanhaltijoita on yhteensä n. 650.000. Metsästysperusteella myönnettyjä aselupia on eniten. Luvanhaltijoiden määrästä eri käyttötarkoitusten (AseL 43 §) perusteella esitettiin arvioita. Metsästyskortinhaltijoita on n. 370.000. Ampumaurheilua harrastavia on n. 100.000. Asekeräilijöitä on noin 1.400. Kun otetaan vielä huomioon muut ampuma-aselain 43 §:n perusteella myönnettyjen lupien haltijat, epäselväksi jää noin 150.000:n luvanhaltijan osalta, millä perusteella aseluvat on heille myönnetty.

Puheenjohtaja kertoi aserekisterin hanketilanteesta. Ensi vuodelle on myönnetty 1 miljoonan euron määräraha. Hankkeen kokonaiskustannusarvio on. n. 2,8 miljoonaa euroa. Ossi Vuorilampi ehdotti, että ampuma-aselautakunta ilmaisee kantanaan, että rekisteri on välttämättä saatava uudistettua. Kaikki kannattivat ehdotusta.

Puheenjohtaja ilmaisi huolensa siitä, ettei tällä hetkellä aseiden perimysjärjestystä ole mitenkään järjestetty/säännelty. On olemassa vaara, että tarpeettomien aseiden määrä lisääntyy. Esimerkiksi asekeräilijän kokoelman tulisi päättyä sellaiselle henkilölle, joka on todella kiinnostunut asekeräilystä. Millä mekanismilla varmistetaan, että esimerkiksi suuret sarjatuliasekokoelmat siirtyvät asiallisiin säilytystiloihin ja asianmukaiseen hallintaan? Todettiin kuitenkin, että jotkut asekeräilijät huolehtivat jo eläessään ampuma-aseiden myöhemmästä hallinnasta.

Jari Mäkinen painotti, että asekeräilijöillä on arvokkaitakin kokoelmia, ja siksi olisi hyvä, että niiden hallinta pystyttäisiin joustavasti siirtämään. Hän voi kysellä, onko ulkomailta saatavissa jotakin mallia perimysjärjestelyistä.

Puheenjohtaja ehdotus oli, että asekeräilijöitä edustavat järjestöt voisivat yhteistuumin perustaa säätiön, joka hallinnoisi keräilijöiden kokoelmia.

Puheenjohtaja kertoi mahdollisuudesta, että valtio lunastaisi arvottomia, tarpeettomia aseita ensi vuonna järjestettävällä kampanjalla. Korvaus aseista tulisi olla houkutteleva (enemmän kuin vain aseiden tekninen arvo). Näitä vähemmän arvokkaita aseita ovat

mm. vanhat metsästysaseet, käyttämättömät pistoolit, ”siantappopyssyt” ym. Tietenkin aseet, joilla on enemmän arvoa menisivät huutokaupattavaksi omistajan lukuun..

Jari Pigg kysyi, että voisiko valtio myydä huutokaupassa myös vanhojen aseiden osia. Timo Martelius huomautti, että myös vastuukysymykset on otettava huomioon. Kuka vastaisi rikkinäisistä aseiden osista? Ei myöskään ole tarpeeksi resursseja käsittelemään suuria määriä osia sisäasiainministeriön asekäsittelyryhmässä.

Esko Hakulisen mielestä aseita voitaisiin lahjoittaa junioreille tai yhdistyksille. Toisaalta asevastuuhenkilöille tulisi paljon vastuuta, jos yhdistyksen haltuun tulisi paljon aseita.

Mika Lehtonen selvitti yhteisöluvan myöntämisen edellytyksiä ja asevastuuhenkilön roolia yhteisössä. Yhteisö voi hakea useitakin vastuuhenkilöitä hyväksyttäväksi yhteisön aseiden määrästä riippuen.

Ossi Vuorilampi katsoi myös, että ampuma-aseiden säilyttämistä ei tule siirtää ampu-maradoille eikä yhteisöjen vastuulle.

Jouko Juppalan mukaan asevastaavat ovat kokeneet vastuun ampuma-aseista suureksi ja sitä pitäisi voida helpottaa. Ampumaradoilla aseiden säilytys ei ole kannatettavaa.

Harrastaminen yhteisöissä

Jokaisella on perustuslain mukaan yhdistymisvapaus eli oikeus ilman lupaa perustaa yhdistys, kuulua tai olla kuulumatta yhdistykseen ja osallistua yhdistyksen toimintaan. Negatiivinen (käänteinen) yhdistymisvapaus voidaan murtaa lailla. Yhdistymisvapaus on lakivarauksellinen.

Puheenjohtaja ilmoitti, että koska oikeus olla kuulumatta yhdistykseen ei ole sellainen perusoikeus, ettei siitä voitaisi säätää toisin lailla, voidaan esittää vaatimus seuraan kuulumisesta silloin, kun henkilö hakee lupaa ampumaharrastuksen perusteella. Seuran antamalla todistuksella harrastaja voi osoittaa harrastaneisuutensa. Myös shooting card osoittaa harrastaneisuuden astetta.

Timo Martelius kommentoi, ettei virkamiehelle kuuluvaa vastuuta voida säilyttää järjestöille.

Jari Mäkisen mielestä yhdistykseen kuuluminen ei voi olla täysin pakollista.

Jari Pigg totesi, että henkilöllä, jolla on kotipaikka Lapin läänin kunnassa ja muissa metsästyslain 8 §:ssä mainituissa kunnissa, on oikeus metsästä kotikunnassaan valtion omistamilla alueilla. Metsästäjäliittoon kuuluu n. 2500 metsästysseuraa, hirviporukoita on n. 5.000. Henkilöt myös eroavat metsästysseuroista, jotta pääsevät metsästämään valtion maille.

Esko Hakulisen mielestä myös esimerkiksi pienoiskiväärillä ammunnan harrastaminen omalla maalla voi olla vakavasti otettava harrastus. Kaikki harrastajat eivät kuulu järjestöihin.

Vuorilammin mielestä Suomessa tulee siirtyä asedirektiivin mukaiseen lyhyen ja pitkän tuliaseen mukaiseen jaotteluun, jonka mukaan lyhyellä tuliaseella tarkoitetaan asetta, jonka piipun pituus on enintään 30 cm tai kokonaispituus enintään 60 cm. Muut kuin lyhyet tuliaseet ovat pitkiä tuliaseita. Näin myös muu ampuma-ase -problematiikka ratkaistaisiin kun modernit sotilaskiväärit katsottaisiin pitkiksi aseiksi.

Keskusteltiin myös asekaupan vaikeuksista SM:n 29.9. ja 14.10.08 antamien, käsiaseiden lupamenettelyä koskevien ohjeiden jälkeen.

Puheenjohtaja kertoi aselakihankkeen toisesta vaiheesta, mikä koskee vaarallisia esineitä ja aineita, ampumaratoja sekä muita aselakiin tulevia muutoksia. Todettiin, ettei kemikaalivirasto valvo kaasusumuttimien pitoisuuksia.

Jari Mäkinen tiedusteli, miten käytännössä aselautakunnan asiantuntemusta tullaan käyttämään aselain muuttamisessa.

Lautakunnan jäsenet voivat lähettää ehdotuksia ja antaa välikommentteja asehallinnon virkapostilaatikkoon osoitteella aahy@poliisi.fi. Tällä hetkellä ei ole vielä esitettävänä pykäläehdotuksia ja lautakunnan jäsenet voivat esittää omia toiveita.

Puheenjohtaja kertoi aselupakäytäntöjen yhtenäistämisen seurantatyöryhmän asettamisesta ja seurantatyöstä.

Terveystietojen saatavuus

Puheenjohtaja kertoi suunnitteilla olevaan uuteen aselakiin tulevista terveystietojen saatavuutta parantavista keinoista. Lupaviranomainen tarvitsee tiedon siitä, että aseluvan hakija tai luvanhaltija ei ole itselleen tai muille vaarallinen, terveys- tai lääketietoja ei haluta. Poliisi ei suinkaan yritä siirtää vastuuta lääkäreille kuten on väitetty.

Ossi Vuorilammin mielestä pitäisi keskittyä 1. käsiaseen luvanhakijoiden lääkärintodistuksen vaatimiseen, eikä vaatia todistusta niiltä, joilla jo on aseita.

Puheenjohtaja painotti, että SM:n ohje ei ole tarkoitettu pysyväksi, vaan se on väliaikainen.

Mika Lehtonen kertoi puolustusvoimien psykologisesta persoonallisuustestistä ja sen mahdollisuuksista aseluvan hakijoiden ja -haltijoiden soveltuvuutta harkittaessa.

Keskusteltiin myös lääkärin ilmoitusvelvollisuudesta silloin kun henkilöllä on ase. Lääkärit voisivat ilmoittaa luvan hakijan tai luvanhaltijan tilasta, jos salassapitosäännöksiä lievennettäisiin. Myös poliisilain 35 §:n ”avaaminen” on mahdollista. Lääkärintodistuksen pyytäminen säännönmukaisesti rasittaisi aika lailla poliisiviranomaisia. Sosiaaliviranomaisilla ei ole olemassa mekanismeja, joilla tietojen vaihtojärjestelmä luotaisiin. Myöskään yksittäistapauksessa ei tietojen saaminen ole mahdollista salassapitosäännösten vuoksi.

Ampuma-aseen osat

Mika Lehtonen kertoi asedirektiivin muutoksen 1 artiklassa kohdassa 1a olevasta epäselvyydestä, mikä edellyttää selventämistä ennen ampuma-aselain 3 §:n (aseen osa) muuttamista. Kyseisessä artiklan kohdassa on määritelty ampuma-aseen osat. Artiklasta on kysytty komissiolta, mutta vastausta ei ole vielä tullut. Direktiivin muutoksesta seuraa, että äänenvaimentimetkin on jotenkin säädeltävä kansallisessa laissa. Ne voisivat olla ilmoituksenvaraisia tai niitä voisi ostaa ampuma-aseen hankkimisluvalla. Vähintäänkin on luvanvaraistettava äänenvaimentimien kauppa ja kaupallinen valmistus sekä maahantuonti ja vienti EU:n ulkopuolelle. Myös ampuma-aseiden runkojen luvanvaraistaminen on direktiivin muutoksen perusteella todennäköistä.

Deaktivointi

Esitettiin näkökulmia ampuma-aseiden deaktivoinneista, deaktivoinnin suorittamisesta, deaktivoitujen aseiden mahdollisesta rekisteröinnistä ja ilmoituksenvaraisuudesta.. Todettiin deaktivoituihin aseisiin liittyvän erilaisia ongelmia. Niiden reaktivoiminen tulee estää.

Keskusteltiin määräaikaisiin lupiin mahdollisesti kuuluvasta ilmoitusvelvollisuudesta silloin kun lupa on myönnetty ampumaurheiluperusteella ja lupa on myönnetty ehdolla, että luvanhaltijan tulee määräajoin osoittaa harrastuneisuutensa.

Ossi Vuorilampi vastusti määräaikaisia lupia muille kuin 1. lupaa hakeville.

Lupakäytännöllä ei tule luoda tarpeettomia markkinoita ja laittomien aseiden markkinoita, mikä saattaisi seurata, jos määräaikaisia lupia ei sitten enää uusittaisikaan.

5. Äänenvaimentimien valmistamisen ja asentamisen luvanvaraisuus

Sihteeri jakoi kokouksen osanottajille tiedotteen, joka koski äänenvaimentimien valmistamisen ja asentamisen luvanvaraisuutta. Tiedote on myös arpajais- ja asehallintoyksikön kotisivulla. Tiedotteesta ei esitetty eriäviä mielipiteitä.

6. Ampuma-aselautakunnan jäsenen sijaisuus

Jo edellisessä kokouksessa käsiteltiin ampuma-aselautakunnan jäsenen sijaisuuskysymystä estetapauksissa. Ampuma-aselautakuntaa koskevissa ampuma-aselain ja asetuksen säännöksissä ei ole säädetty mitään varajäsenistä. Sisäasiainministeriö nimittää ampuma-aselautakuntaan jäsenet kahdeksi vuodeksi kerrallaan. Toisaalta sijaisjäsentä ei kielletäkään.

Esko Hakulisen mielestä lautakunnassa edustettuna oleva yhdistys voisi nimetä sijaisena toimivan henkilön. Jari Mäkinen ilmoitti, että näin voidaan tehdä, kun vain ratkaistaan menettely, miten jäsen nimetään. Jari Piggin mielestä esteestä ilmoitettaessa jäsen voisi samalla ilmoittaa, kuka tulee hänen tilalleen yksittäistapauksessa.

Puheenjohtaja totesi, ettei sijaisuutta voida järjestää voimassa olevien säädösten perusteella ainakaan nykyisen toimikauden (29.6.2007-28.6.2009) aikana.

Jari Pigg kertoi metsästäjä -dvd:stä, jonka rahoittajia ovat arpajais- ja asehallintoyksikkö, Tapiola ja Metsästäjien Keskusjärjestö. Opetusohjelma on tarkoitettu koulutuskäyttöön ja se tulee lähiaikoina nettilevitykseen.

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 16.45.

Seuraava lautakunnan kokous pidetään Riihimäellä 14.1.2009 kello 12.30 alkaen.

Puheenjohtaja   Jouni Laiho

Sihteeri   Liisa Timonen